

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรภาครัฐที่ได้รางวัล
การบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมนทล

The Factors of the Achievement of the Awarded Public Sector Administrational
Management, Good Management Award: Case Study of Local Government
in the Central Region Provinces Group

เผ่าพันธุ์ ดอกมะลิปา¹, โชติ บดีรัฐ² และ ศรชัย ท้าวมิตร³

Paophan Dokmalipa¹, Chot Bodeerat² and Sornchai Taomitr³

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Program in Public Administration Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 1paophan.d@psru.ac.th

Received September 17, 2025; Revised September 23, 2025; Accepted September 24, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพ วิเคราะห์ปัจจัย และแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมนทล เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จากผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และเทศบาลนครปากเกร็ด จำนวน 400 คน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน เพื่อวิเคราะห์สมการโครงสร้าง ทดสอบความสัมพันธ์ และความสอดคล้องของโมเดล

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี มีปัจจัยอยู่
- 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยในระดับองค์กร คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่น การสร้างความรู้ ความเข้าใจและถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่บุคลากรในองค์กร ลักษณะผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำ บุคลากรในองค์กรมีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบ และการรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก และปัจจัยในระดับโครงการ คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ การร่วมมือกันทำงานอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน การแปลงวิสัยทัศน์ นโยบาย และยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติงานอย่างแท้จริง และการติดตามและประเมินผลโครงการ

2. ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.92 กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.84

3. รูปแบบการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน การนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติงาน บุคลากรมีความสามารถและมีความรับผิดชอบ กลยุทธ์ขององค์การและการติดตามประเมินผลโครงการ และระบบการทำงานและการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน

ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำผลการวิจัยมาใช้พัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อให้องค์การสามารถเป็นต้นแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่อย่างยั่งยืน และสามารถส่งองค์การขอประเมินรางวัลการบริหารจัดการที่ดี

คำสำคัญ: ปัจจัยแห่งความสำเร็จ; การบริหารจัดการองค์กรภาครัฐ; รางวัลการบริหารจัดการที่ดี

Abstract

This research aimed to study the current state, analyze factors, and propose a model for good governance. This is a case study of local administrative organizations in the central metropolitan provinces. Collect quantitative data from executives and personnel of the Pathum Thani Provincial Administrative Organization and Pak Kret Municipality, a total of 400 people, and collected qualitative data from 20 key informants using descriptive statistics. and inferential statistics to analyze structural equations test relationship and consistency of the model.

The research results found that:

1. Conditions of management of local government organizations that have received good management awards. There are two factors that organizational level factors, consisting of setting a vision; Mission and strategy for local development knowledge creation Understanding and transferring experiences to personnel in the organization Characteristics of executives having leadership qualities Personnel in the organization have knowledge, ability and responsibility. and listening to outside opinions and factors at the project level include allowing people to participate in project implementation. Close

cooperation between local government organizations and the people Translating vision, policy, and strategy into actual operations. and project monitoring and evaluation.

2. Success factors for the management of local government organizations that have won good management awards. Overall, it is at a high level. When considering each aspect, it was found that it was at a high level in every aspect, and the results of the multiple regression analysis found that the multiple correlation coefficient was equal to 0.92, the square of the multiple correlation coefficient was equal to 0.84.

3. Model for local government organizations have 6 important elements: executive leadership Listening to opinions from all sectors Bringing vision to work Personnel are capable and responsible. Organizational strategy and project monitoring and evaluation and working systems and promoting collaboration.

Findings from this study, Executives of local government organizations can use research results to develop management strategies so that the organization can be a model for effective management and responds to the needs of the people and the area in a sustainable way. and can send the organization to request evaluation of good.

Keywords: Factors of the Achievement; Public Sector Administrational Management;
Good Management Award

บทนำ

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่เกี่ยวข้องกับ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ปรากฏ อยู่ใน 2 หมวดสำคัญ ได้แก่ หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งบทบัญญัติในมาตรา 76 รัฐพึงพัฒนาระบบการ บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือ และช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์สุข ของประชาชน จากมาตราดังกล่าว จะเห็นได้ว่า รัฐจะต้องปรับระบบการดำเนินงานและระบบความสัมพันธ์ ของหน่วยงานราชการส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น และงานอื่น ๆ ของรัฐเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ และจำเป็น จะต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการ สาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ (Kornkittichai, 2022)

สำหรับประเทศไทยได้พยายามปรับปรุงระบบ บริหารราชการแผ่นดินมาแล้วอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2545 มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เพื่อเป็น กลไกขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาระบบราชการ ทำหน้าที่สนับสนุนการทำงาน ของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนา ระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น ซึ่งรวมถึงโครงสร้าง ระบบราชการ และวิธีปฏิบัติราชการอื่น ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2551 และ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 อีกทั้ง ยังได้มีการ ออกกฎหมายปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ เรื่อยมา โดยเหตุผลเพื่อปรับโครงสร้างระบบราชการ ไทยให้มีความทันสมัย (Office of the Public Sector, 2018)

การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจึงเกิด ประเด็นคำถามที่มากขึ้นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีคุณภาพและ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้จริงหรือไม่ รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีขนาดเล็ก เกินไปจำนวนมาก ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความไม่โปร่งใสและความขัดแย้งของผู้บริหารมีให้เห็นมากขึ้น ก่อให้เกิดความไม่เชื่อมั่นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยสถานการณ์ดังกล่าว องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องพิสูจน์ตนเองด้วยการสร้างผลงานและบริการประชาชนอย่างมีคุณภาพและ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Kittilertphisarn, 2008) ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่เริ่มมีการดำเนินการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนด แแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ตามที่กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญของไทยแล้วนั้น ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทเป็นองค์กรบริการ สาธารณะเด่นชัดขึ้น (Kornkittichai, 2022)

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (The Decentralization to the Local Government Organization Committee, 2022) มีนโยบายการจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อเป็นรางวัล สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการแข่งขันในการ พัฒนา ตลอดจนการให้หน่วยงานมีวิธีการบริหารจัดการทำงานในส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลและ หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี อันจะส่งผลให้การให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเป็นไปอย่างคุ้มค่า ตรวจสอบได้ เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อพัฒนา ท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนตามวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยริเริ่มให้มีการมอบรางวัลนี้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 จนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยใน

ฐานะผู้ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี จึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการเป็นต้นแบบในการพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรีให้มีประสิทธิภาพ สร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการสู่การเป็นต้นแบบการบริหารและขอรับการประเมินให้ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมนทล
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมนทล
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมนทล

การทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาแนวคิดของนักบริหาร นักวิชาการ ทำให้พบว่าปัจจัยความสำเร็จของการเป็นต้นแบบการบริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลายปัจจัย ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมเพื่อนำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

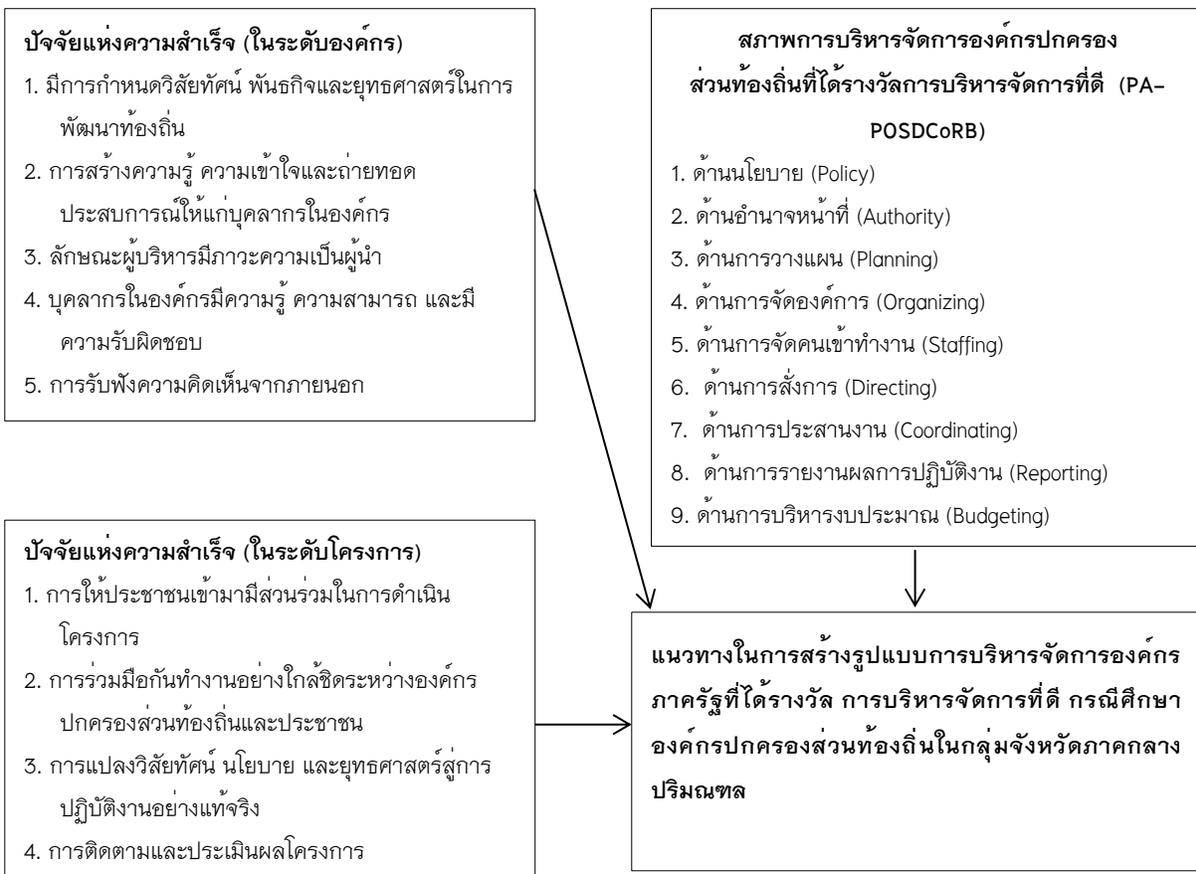
Keansuwan (2018) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการเสริมสร้างในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านพันธกิจ นโยบาย และกลยุทธ์ ด้านบรรยากาศการเมืองในองค์กร ด้านความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

Suntornnon (2022) ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของหน่วยงานท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโพสะ จังหวัดอ่างทอง พบว่า ความสำเร็จเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการ 5 ข้อ ประกอบด้วย 1) นโยบายชัดเจนและมีการตรวจสอบการทำงานที่โปร่งใส 2) วัฒนธรรมองค์กรอย่างมืออาชีพและการสร้างวินัย 3) กลยุทธ์ชักจูงให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วม และ 4) สำนึกในการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน

การประเมินรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี เป็นการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนตามหน้าที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการจัดระบบงานภายในและการทำงานเป็นทีมให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และส่งเสริมมาตรฐานการปฏิบัติงานให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ควรมีการเตรียมความพร้อม ดังนี้ 1) ผู้รับผิดชอบที่ดูแลการจัดเตรียมข้อมูล ควรทำความเข้าใจกรอบแนวคิดแบบประเมินและเกณฑ์ชี้วัด และทบทวนผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) การกรอกเอกสารแบบประเมินเกณฑ์ชี้วัดออนไลน์ ขอให้ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรอกข้อมูลตามผลการดำเนินงานจริงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมีอยู่ของข้อมูลหรือหลักฐานประกอบการประเมินตามเกณฑ์ชี้วัดในแต่ละข้อ 3) ผู้บริหารท้องถิ่น คณะทำงาน และผู้ประสานงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้เรียบร้อย

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมาตรเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากการแจกแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการสนทนากลุ่ม พื้นที่วิจัย คือ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และเทศบาลนครปากเกร็ด ประชากร คือ ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และเทศบาลนครปากเกร็ด จำนวน 2,499 คน (The Prime Minister's Office, 2022) เนื่องจากเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี 2 ปีติดต่อกัน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและบุคลากรของหน่วยงานทั้ง 2 แห่งดังกล่าว ใช้วิธีคำนวณจากสูตรกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน (Yamane, 1973) ได้ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 340 คน จากองค์กรบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำนวน 145 คน และเทศบาลนครปากเกร็ด จำนวน 195 คน ผู้บริหารและบุคลากรที่เป็นผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก จากองค์กรบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และเทศบาลนครปากเกร็ด โดยการเลือกผู้บริหาร แห่งละ 5 คน และบุคลากร แห่งละ 5 คน รวมเป็นจำนวน 20 คน

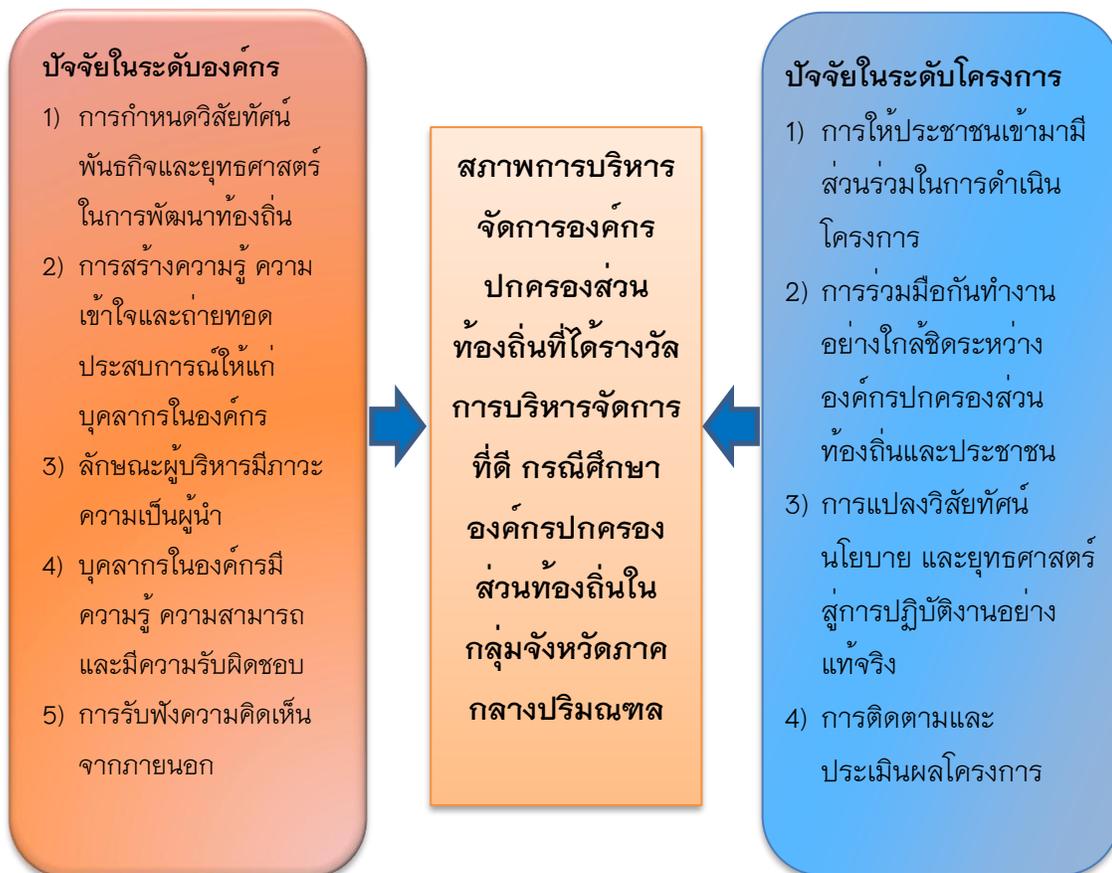
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 ด้าน และปัจจัยการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 ด้าน ค่าถามของแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จำนวน 29 ข้อ และ เท่ากับ 0.80 จำนวน 18 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ 0.97 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) กับผู้บริหารและบุคลากรท้องถิ่นที่ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไป ปัจจัยการบริหารจัดการที่ดี และวิธีการ/กลยุทธ์ การดำเนินการและการนำไปปฏิบัติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล การหาข้อสรุปและการตีความความจากปรากฏการณ์หรือข้อค้นพบที่ได้จากการแสดงข้อมูล รวมถึงตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลสามรูปแบบ คือ การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี เป็นการให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ใน 9 ประเด็นหลัก ดังนี้ ด้านนโยบาย ด้านอำนาจหน้าที่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ด้านการสั่งการ ด้านการประสานงาน ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน และด้านการบริหารงบประมาณ จากการศึกษา ค้นคว้าผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยที่จะทำให้เกิดความสำเร็จของการบริหารจัดการที่ดี มีอยู่ 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยในระดับองค์กร และ 2) ปัจจัยในระดับโครงการ

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล และนำเสนอเป็นแผนภูมิได้ ดังนี้

ภาพที่ 2 สภาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยความสำเร็จของการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก ด้านบุคลากรมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบ ด้านกลยุทธ์ขององค์กร (พันธกิจ นโยบาย และกลยุทธ์) ด้านการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน ด้านระบบการปฏิบัติงาน และด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากรในองค์กร ตามลำดับ สรุปรายละเอียดเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านกลยุทธ์ขององค์กร (พันธกิจ นโยบาย และกลยุทธ์) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ กำหนดเป้าหมายและพันธกิจอย่างชัดเจน รองลงมาได้แก่ จัดทำแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ วางแผนกลยุทธ์เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและภารกิจขององค์กร แผนที่จัดทำได้กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินงานอย่างชัดเจน และสื่อสารให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบปฏิบัติตามแผนทุกระดับเพื่อการรับรู้อย่างเข้าใจและทั่วถึง ตามลำดับ

2.2 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำสูง และกล้าตัดสินใจ (รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารปรับเปลี่ยนองค์การให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ผู้บริหารกระจายอำนาจและแบ่งการบริหารในแต่ละระดับอย่างชัดเจน และผู้บริหารทบทวนการดำเนินงานและผลการดำเนินงานในทุกด้านเป็นระยะ ตามลำดับ

2.3 ด้านบุคลากรมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรเกิดทักษะการทำงานด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์กรจัดขึ้น รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารเสริมสร้างแรงจูงใจด้วยการพัฒนาความรู้ในการทำงานให้แก่บุคลากร ผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในแต่ละตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบ บุคลากรมีการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น และภายในองค์กรมีการสื่อสารอย่างทั่วถึงทุกกลุ่มงาน ตามลำดับ

2.4 ด้านการรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ องค์กรให้ความสำคัญต่อความต้องการและปัญหาของประชาชนผู้รับบริการหรือจากภายนอกอยู่ตลอดเวลา รองลงมาได้แก่ มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นจากภายนอกที่หลากหลายช่องทาง มีการนำความคิดเห็นมาปรับปรุง แก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการอย่างเร่งด่วน การรับฟังความคิดเห็นจากภายนอกได้รับการแก้ไขอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานขององค์กร ตามลำดับ

2.5 ด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากรในองค์กร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้บริหารกำหนดนิยามของค่านิยมร่วมกันอย่างชัดเจน รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้พนักงานมีส่วนร่วมในการกำหนดค่านิยมขององค์กร ผู้บริหารสื่อสารค่านิยมทั้งหมดให้บุคลากรรับทราบรับรู้และปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกันหาวิธีการปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ ตามลำดับ

2.6 ด้านการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้บริหารกำหนดพฤติกรรมของค่านิยมที่บุคลากรต้องประพฤติ ปฏิบัติตัวตามค่านิยมในองค์กร (รองลงมาได้แก่ จัดให้มีการประสานนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างชัดเจน ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีการพบปะเชื่อมโยงซึ่งกันและกันภายในองค์กร ภายในองค์กรมีการประสานงานที่ดีตั้งแต่ระดับล่างถึงบนในทุกระดับ ผู้บริหารให้รางวัลแก่บุคลากรที่ปฏิบัติตามค่านิยมขององค์กรเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ ตามลำดับ

2.7 ด้านระบบการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การกระจายอำนาจและแบ่งการบริหารในแต่ละระดับอย่างชัดเจน รองลงมาได้แก่ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน หัวหน้ากลุ่มงานมีการประเมินผลงานร่วมกับทีมงานของตนเอง ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมกับทรัพยากรที่มีในองค์กร การทำงานของบุคลากรแต่ละกลุ่มงานร่วมกันทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดี ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีอยู่ระหว่าง 0.642 ถึง 0.878 ตัวแปรพยากรณ์คู่ 3 อันดับแรกคือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากรในองค์กร (X5) กับการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน (X6) ($r=0.878$), การส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน (X6) กับการระบบการปฏิบัติงาน (X7) ($r=0.853$) และการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากรในองค์กร (X5) กับการระบบการปฏิบัติงาน (X7) ($r=0.808$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.734 ถึง 0.834 ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์สูงสุด 3 อันดับแรกคือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากรในองค์กร (X5) ($r=0.834$), ระบบการปฏิบัติงาน (X7) ($r=0.834$) และการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน (X6) ($r=0.827$) ซึ่งทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.92 กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R²) เท่ากับ 0.84 หมายถึง ตัวแปรเกณฑ์หรือตัวแปรต้นทั้งหมดนั้นสามารถอธิบายปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี ได้ร้อยละ 84.00 และ พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดี

ประกอบด้วย การรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก (X4) การสร้างความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากรในองค์กร (X5) ระบบการปฏิบัติงาน (X7) บุคลากรมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบ (X3) การส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน (X6) กลยุทธ์ขององค์กร (X1) และภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของคะแนนมาตรฐานจากมากไปหาน้อย เท่ากับ 0.221, 0.205, 0.165, 0.156, 0.114, 0.096 และ 0.080 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลจากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการ และวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมนทล จากกลุ่มตัวอย่าง คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และเทศบาลนครปากเกร็ด ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมนทล รายละเอียดดังแผนภาพที่ 3 ดังนี้

ภาพที่ 3 แนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่น ผ่านความเป็นลักษณะผู้บริหารที่มีภาวะความเป็นผู้นำ ปรับเปลี่ยนองค์การให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เป็นผู้นำการแก้ปัญหา เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน

2. การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ การร่วมมือกันทำงานอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงาน

3. การนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติงาน กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อให้ครอบคลุมพันธกิจ ภารกิจของงานทั้งหมด เพื่อนำนโยบายสู่การถ่ายทอดให้ผู้อำนวยการกองงาน การสร้างความรู้ ความเข้าใจและถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่บุคลากรในองค์กร ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

4. บุคลากรมีความสามารถและมีความรับผิดชอบ เสียสละเวลาในการทำงานอย่างสูง มีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีการถ่ายทอดความรู้สู่ทีมงานส่วนอื่นที่มีความเกี่ยวข้องเพื่อช่วยกันใช้ความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานเพื่อทำงานองค์กรประสบความสำเร็จ

5. กลยุทธ์ขององค์การและการติดตามประเมินผลโครงการ วางแผนกลยุทธ์เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและภารกิจขององค์การ กำหนดเป้าหมายและพันธกิจอย่างชัดเจน จัดทำแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงาน การรายงานผลเป็นระยะ สื่อสารให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบปฏิบัติตามแผนทุกระดับเพื่อการรับรู้อย่างเข้าใจและทั่วถึง

6. ระบบการทำงานและการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน การแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาเป็นด้าน ๆ เพื่อจะช่วยกันรวบรวมข้อมูล เอกสาร และหลักฐาน เชิญหน่วยงานภายนอกเข้ามาเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้บุคลากรที่ทำงานในการนำไปปฏิบัติงาน ความเข้าใจในระบบการทำงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี เป็นการจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนใน 9 ประเด็นหลัก ดังนี้ ด้านนโยบาย ด้านอำนาจหน้าที่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ด้านการสั่งการ ด้านการประสานงาน ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงาน และด้านการ

บริหารงบประมาณ จากการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี มีอยู่ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยในระดับองค์กร ประกอบไปด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่น บุคลากรในองค์กรมีความรู้ ความรับผิดชอบ และการรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก ปัจจัยในระดับโครงการ ประกอบไปด้วย การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ การร่วมมือกันทำงาน การแปลงวิสัยทัศน์ นโยบาย และยุทธศาสตร์ และการติดตามและประเมินผลโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srichaiboonsung (2014) ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวแบบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความยั่งยืนของชุมชน พบว่า การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายที่จะเลือกไปปฏิบัติการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนเพื่อนำไปจัดทำแผนพัฒนา ก่อนนำไปบริหารให้เกิดผลลัพธ์ และมีการตรวจสอบและประเมินผลของการดำเนินงาน และความยั่งยืนของชุมชน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก ด้านบุคลากรมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบ ด้านกลยุทธ์ขององค์กร (พันธกิจ นโยบาย และกลยุทธ์) ด้านการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน ด้านระบบการปฏิบัติงาน และด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากรในองค์กร ตามลำดับ จากการศึกษาข้อมูลและการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองแห่ง พบว่า การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี จำเป็นจะต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูง เปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรในทุกหน่วยงานและมีช่องทางการติดต่อสื่อสารกับประชาชนในพื้นที่ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่จนทำให้สามารถผ่านการประเมินและเป็นต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดีได้ Chatameena, Varasai and Jindapol (2008) อธิบายว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการทำการวิเคราะห์หาจุดอ่อนจุดแข็ง (SWOT Analysis) ขององค์กร โดยการระดมความคิดเห็นจากบุคลากรใน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zhang (2003) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรและประสิทธิผลในการดำเนินงานของธุรกิจการก่อสร้างของจีน พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้ววัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งจะมีประสิทธิผลมากกว่าวัฒนธรรมที่อ่อนแอ รูปแบบที่แตกต่างกันของวัฒนธรรมองค์กรจะส่งผลต่อประสิทธิผลที่แตกต่างกัน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากตัวบ่งชี้บางประการ และวัฒนธรรมองค์กรที่อยู่ในระดับที่สมดุลจะมีประสิทธิผลมากที่สุด

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี มีตัวแปรพยากรณ์คู่ที่มีความสัมพันธ์ 3 อันดับแรก คือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากร, การส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันกับระบบการปฏิบัติงาน และการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากรในองค์กรกับระบบการปฏิบัติงาน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบไปด้วย ปัจจัยภายในองค์กรที่เกิดจากภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบริหารงานด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน และปัจจัยภายนอกที่มาจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อช่วยในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ล้วนมีส่วนทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srichaiboonsung (2014) ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวแบบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความยั่งยืนของชุมชน พบว่า การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ระดับสูง ($r=0.732$) กับผลการดำเนินงานความยั่งยืนของชุมชนได้จริงโดยมีการจัดทำแผนพัฒนาและการบริหารแผนพัฒนาที่มีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานความยั่งยืนของชุมชนในด้านความยั่งยืนของชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Punnday (2022) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001 ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหาร และด้านความสามารถ และสุดท้าย พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบใน การทำงาน และด้านความก้าวหน้าในอาชีพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผลจากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการ และวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมนทล พบว่า มีองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการบริหารจัดการที่ดี ประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบสำคัญ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน การนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติงาน บุคลากรมีความสามารถและมีความรับผิดชอบ กลยุทธ์ขององค์การและการติดตามประเมินผลโครงการ และระบบการทำงานและการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน จากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษา คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และเทศบาลนครปากเกร็ด พบว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการบริหารองค์การ จะมีประเด็นทั้ง 6 เรื่อง เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Cha-um (2015) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อประสิทธิผล มีรายละเอียดดังนี้

การทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนด กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่จำเป็นจะต้องศึกษา ส่วนประกอบและระดับของกลยุทธ์ กระบวนการของการกำหนดความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่าง บุคคล การดำเนินงาน กระบวนการตัดสินใจ และการควบคุมภายในองค์กร เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ตาม วัตถุประสงค์ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการพฤติกรรมขององค์กรและบุคลากร

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

แนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหาร จัดการที่ดี

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่น ผ่าน ความเป็นลักษณะผู้บริหารที่มีภาวะความเป็นผู้นำ ปรับเปลี่ยนองค์การให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงใน ปัจจุบัน เป็นผู้นำการแก้ปัญหา เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรเพื่อร่วมกันกำหนดแนว ทางการปฏิบัติงาน

2) การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ การร่วมมือกันทำงานอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน การรับฟังความ คิดเห็นจากทุกภาคส่วน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงาน

3) การนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติงาน การกำหนดนโยบายที่เกิดจากวิสัยทัศน์ และการพัฒนา ยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับการกำหนดนโยบายสู่การทำงานอย่างแท้จริง ด้วยการทำงานอย่างมืออาชีพของ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4) บุคลากรมีความสามารถและมีความรับผิดชอบ เสียสละเวลาในการทำงานอย่างสูง มีการ พัฒนาตนเองตลอดเวลา มีการถ่ายทอดความรู้สู่ทีมงานส่วนอื่นที่มีความเกี่ยวข้องเพื่อช่วยกัน ใช้ความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานเพื่อทำงานองค์กรประสบความสำเร็จ มีความใส่ใจในรายละเอียดของงาน ที่ได้รับมอบหมาย ทุกคนมีสำนึกในความรับผิดชอบในหน้าที่ราชการ

5) กลยุทธ์ขององค์กรและการติดตามประเมินผลโครงการ วางแผนกลยุทธ์เหมาะสมกับ จุดมุ่งหมายและภารกิจขององค์กร กำหนดเป้าหมายและพันธกิจอย่างชัดเจน จัดทำแผนการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงาน การรายงานผลเป็นระยะ มีทีมงาน รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน

6) ระบบการทำงานและการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน การกำหนดแนวทางการทำงานโดย การเชิญผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาสร้างความรู้ความเข้าใจกับทีมงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การตั้งคณะทำงานขึ้นมาเป็นด้าน ๆ เพื่อจะช่วยกันรวบรวมข้อมูล เอกสาร และหลักฐาน

สรุป

การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการ อปท. ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จากการศึกษาเอกสาร การใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก จากผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี พบว่า มีองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รางวัลการบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบสำคัญ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน การนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติงาน บุคลากรมีความสามารถและมีความรับผิดชอบ กลยุทธ์ขององค์กรและการติดตามประเมินผลโครงการ ระบบการทำงานและการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1) องค์กรที่ต้องการเสนอชื่อเพื่อได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี จะต้องกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาพื้นที่ครบทุกด้าน ทุกมิติ เพื่อมุ่งสู่การกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และโครงการต่าง ๆ การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อส่งเสริมให้ได้มาตรฐานการปฏิบัติงาน กำหนดพันธกิจ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

1.2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กรภายนอก เพื่อให้มีศักยภาพในการพัฒนางาน โครงการ และงานบริการด้านอื่น ๆ เสมอ ๆ เช่น ทำงานร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ มีช่องทางในการติดต่อการให้บริการผ่านระบบออนไลน์ มีการรับฟังความคิดเห็นของบุคคลภายนอกได้เป็นอย่างดี เพื่อให้ทราบทั้งข้อดีและข้อเสียหรือปัญหา และนำมาปรับปรุงองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นำไปสู่ความสำเร็จในทุกด้าน

1.3) การติดตามและประเมินผลโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการกำหนดแผนงานการประเมินเพื่อตรวจสอบให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง มีการประเมินผลหลังเสร็จสิ้นโครงการทุกครั้ง สามารถตรวจสอบได้ เปรียบเทียบผลลัพธ์ของโครงการว่าตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อการติดตามและนำผลการประเมินมาพิจารณาในส่วนที่ต้องแก้ไข ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพของการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1) การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นในการพัฒนาพื้นที่เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นความจำเป็นเร่งด่วนนอกเหนือจากภารกิจงานหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการ

2.2) ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดีในหลาย ๆ พื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบวิธีการบริหารจัดการจนนำไปสู่การสร้างรูปแบบที่ทำให้เป็นแนวทางของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป

References

- Chatameena, V., Varasai, V., & Jindapol, R. (2008). *Factors of success in the management and implementation of projects of Phrae Provincial Administrative Organization and of Phitsanulok Provincial Administrative Organization*. Thailand Research Fund.
- Cha-um, T. (2015). *Management Models Affecting the Effectiveness of Subdistrict Municipalities in the Central Region of Thailand*. [Doctoral dissertation, Siam University].
- Keansuwan, M. (2018). Guidelines for good management of the Subdistrict Administrative Organization in the Upper Northeastern Provinces (Sakon Nakhon, Nakhon Phanom and Mukdahan provinces). *Journal of Developing the Social and Community*, 5(2), 143–156.
- Kornkittichai, C. (2022). *Directions of local government according to the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2 0 1 7*. https://cdc.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=42360
- Mounmee, T. (2018). Leadership for good governance of local government organizations. *Journal of MCU Social science review*, 7(3), 298–314.
- Office of the Public Sector Development Commission. (2018). *History of Thai government administration*. Office of the Public Sector Development Commission.
- Punnaay, T. (2022). *Factors affecting the work efficiency of Songkhla Provincial Administrative Organization personnel* [Master's Thesis, Prince of Songkla University].
- Srichaiboonsung, N. (2014). *Management model of local government organizations for community sustainability* [Doctoral dissertation, Rajamangala University of Technology Rattanakosin].

Suntornnon, S. (2022). Factors for success of local government organizations that have won awards for good management Case study of Phosa Subdistrict Municipality Ang Thong Province. *Journal of MCU Nakhondhat Publication frequency*, 9(5), 372-387.

The Decentralization to the Local Government Organization Committee. (2022). *History of the award for local government organizations with good management*. <https://odloc.go.th/good-management/gm-history/>

The Prime Minister's Office. (2022). *History of the award for local administrative organizations with good management*. <https://odloc.go.th/good-management/gm-history/>

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Harper International Edition.

Zhang, S. (2003). *An Organizational Cultural Analysis of the Effectiveness of Chinese Construction Enterprises* [Master's Thesis, University of Hong Kong].